

Artikkel 2 av Knut Fuglesteg

Den enkleste trommerammen lages av finer. De samiske runebombene ble tradisjonelt lagd av en uthult trekåte eller rilkule. Man kan også lage rammer av tre, men for at treverket skal kunne bøyes, må det kokes. Det finnes også ferdige rammer å få kjøpt. Når rammen er ferdig, kan du legge på skinnet.

Den enkleste måten å lage en ramme på er å bruke 3. mm kryssfiner eller bjørkefiner. Hvis man får skåret opp remser av fineren i striper som er 7-10 centimeter brede, har man materialet klart. Det neste man så trenger er en mal eller form å bøye finerremsen rundt. Diameteren på tromma kan man selv tilpasse etter ønske, eller etter skinnets størrelse. Omkring 30-50 centimeter er brukbart.

Når man skal lime rammen legger man fineren rundt malen.. Det finnes finerplater som er over to meter lange og en stripe av en slik finerplate er lang nok til to sveip, så man kan få en ramme som består av to lag. Det trenges for at rammen skal bli sterk nok. Skråskjær den ytterste enden av finerremsen, slik at rammen blir avrundet på ytterisden så skinnet kan legge seg fint rundt enden.

Så må man til med trelim og tvinger. Om du ikke har et så langt materiale, så legg fineren du har rundt malen og skråskjær skjøten. Lim sammen med trelim, fest med klemmer og la det tørke. Når den første ringen har tørket er det bare å lime ring 2 direkte på ring 1. På ring 2 trenger man ikke skråskjære skjøten om man klarer å få den til å gå "butt i butt".

Ta så en trefil eller sandpapir og rund av alle ytterkanter slik at skinnet ikke blir liggende på skarpe kanter.

Om du skal lage ramme av furu eller annet treverk, må du koke materialet for å kunne bøye det. Du trenger et tilpasset stykke treverk, 8-10 cm bredt og 5-7 mm. tykt, og så langt som det er nødvendig for å få den diameteren du ønsker deg.

Dette er den enkeltes «hjemmemåten» å koke treverk på. Legg treet i kokvarmt vann, eller dusj det lenge i dusjen. Så må du ha en form å bøye det rundt. Når dette er ordnet, kan du bruke en varmluftpistol og «koke» opp vannet i treverket. Så kan du gå i gang med å bøye til rammen din. Skjøten limer du med trelim og presser dem sammen med tvinger.

En snekker kan sikkert hjelpe det med å lage en ramme. Om du vil kjøpe ferdig ramme kan du om du er heldig få kjøpt en av trommemakere som Ole Bjørn Michel, tlf. .93879281, Roger Silderén, tlf. 73818328 eller Andreas Feye tlf.. 35098270.

Når rammen er ferdig må du tilpasse skinnet. Det må være vått. Legg skinnet ut på gulvet og sett ramma oppå. Legg til høyden på tromma og merk av. Nå kan du klippe ut. Om du har laget skinnet selv så legg ramma mest mulig midt etter ryggen av skinnet og bruk minst mulig bukskinn.

Det er flere måter å fest skinnet på.. Det finnes en seneetterligning som kan kjøper bl. a. på Skinnlåven ved Hønefoss. Sy en omgang av denne tråden langs ytterkanten av skinnet. Bruk overkastsøm. Bruk ca 1 cm mellomrom mellom stingene. Denne tråden må være sterk for den brukes som feste til de reimene man har på baksiden og de holder skinnet stramt når det tørker.

Man kan også klippe huller langs ytterkanten av skinnet med hulltang, ca. 1 cm. Inn på skinnet og med to cm. avstand og tre en tynn skinnreim i «overkast» gjennom hullene Reimen kan klippes av samme materialet som du har brukt som trommeskinn.

Legg skinnet med «kjøttsiden» ned på ramma. Når du skal stramme skinnet kan du bruke senetrådd eller skinnreimer. Du kan klippe reimene av det som er til overs fra det råskinnet du har. Jeg har brukt skinnremser av kenguru med stort hell. Tråden eller reimene fester du tvers over undersiden av ramma. Disse kan altså festet til den tråden du sydde, eller skinnreimen du tredde gjennom hullene.

Fest først en reim eller tård tvers over og dra forsiktig til og knyt fast. Deretter er det bare å feste neste remse 90 grader på den første og stramme til. Hvor mye man skal stramme er vanskelig å si men ikke stramme hardt de første 2 remsene. Når du har festet til alle punkter har du fått ett samlingspunkt av remser i midten av ramma. Dette kan du surre sammen slik at det blir ett håndtak å holde i.

Nå er det bare å vente til skinnet er helt tørt før du prøver å tromme på det. Er skinnet for stramt, blir tonen tørr og høy og uten ressonans. Er skinnet for slakt, synger det ikke i det hele tatt. Er trommen din for stram, legg hele i vann, til skinnet er blitt mykt igjen. Så kan du løsne litt på strammetrådene. Er skinnet for mykt, strammer du alt opp.

Lykke til .